Zbirka odločb sodne prakse

SKLEP SODIŠČA (četrti senat)

z dne 1. oktobra 2019*

„Predhodno odločanje – Ustavitev postopka“

V zadevi C-495/18,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Najvyšší súd Slovenskej republiky (vrhovno sodišče Slovaške republike) z odločbo z dne 29. maja 2018, ki je na Sodišče prispela 30. julija 2018, v kazenskem postopku zoper

YX,

SODIŠČE (četrti senat),

v sestavi M. Vilaras, predsednik senata, K. Jürimäe, sodnica, D. Šváby, S. Rodin in N. Piçarra (poročevalec), sodniki,

generalni pravobranilec: M. Bobek,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

– za poljsko vlado B. Majczyna, agent,

– za romunsko vlado C.-R. Canțăr, A. Wellman in L. Lițu, agenti,

– za finsko vlado H. Leppo, agentka,

– za Evropsko komisijo A. Tokár in R. Troosters, agenta,

po opredelitvi generalnega pravobranilca

sprejema naslednji

Sklep

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 4(1)(a) in (2) ter člena 9(1)(b) Okvirnega sklepa Sveta 2008/909/PNZ z dne 27. novembra 2008 o uporabi načela vzajemnega priznavanja sodb v kazenskih zadevah, s katerimi so izrečene zaporne kazni ali ukrepi, ki vključujejo

* Jezik postopka: slovaščina.

odvzem prostosti, za namen njihovega izvrševanja v Evropski uniji (UL 2008, L 327, str. 27), kakor je bil spremenjen z Okvirnim sklepom Sveta 2009/299/PNZ z dne 26. februarja 2009 (UL 2009, L 81, str. 24) (v nadaljevanju: Okvirni sklep 2008/909).

2 Ta predlog je bil vložen v okviru postopka za priznanje in izvršitev – in sicer na Slovaškem – sodbe v kazenski zadevi, ki jo je izreklo češko sodišče in s katero je bila oseba YX, slovaška državljanka, obsojena na kazen zapora petih let zaradi dejanj, opredeljenih kot „zatajitev finančnih, davčnih in podobnih obveznosti“.

Pravni okvir

Pravo Unije

3 Člen 3(1) Okvirnega sklepa 2008/909 določa:

„Namen tega okvirnega sklepa je določiti pravila, na podlagi katerih država članica v luči zaradi lažje socialne rehabilitacije obsojene osebe prizna sodbo in izvrši kazensko sankcijo.“

4 Člen 4(1) tega okvirnega sklepa določa:

„Če se obsojena oseba nahaja v državi izdajateljici ali v državi izvršiteljici ter če je ta oseba v to privolila, kadar se privolitev zahteva po členu 6, se sodba skupaj s potrdilom, katerega standardni obrazec je določen v Prilogi I, lahko pošlje eni od naslednjih držav članic:

(a) državi članici državljanstva obsojene osebe, v kateri živi, […]

[…]“

5 Člen 13 navedenega okvirnega sklepa določa:

„Dokler se v državi izvršiteljici ne začne izvrševanje kazenske sankcije, država izdajateljica lahko umakne potrdilo iz te države, ob čemer navede razloge za umik. Država izvršiteljica po umiku potrdila ne izvrši kazenske sankcije.“

Slovaško pravo

6 Iz člena 4(1)(a) Zákon č. 549/2011 Z.z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii (zakon št. 549/2011 o priznavanju in izvrševanju odločb, s katerimi je izrečena kazen odvzema prostosti v Evropski uniji) v bistvu izhaja, da je obsodilno odločbo mogoče priznati in izvršiti v Slovaški republiki, če dejanja, zaradi katerih je bila ta odločba izdana, pomenijo kaznivo dejanje tudi na podlagi slovaške pravne ureditve in če je obsojenec slovaški državljan, ki ima običajno prebivališče v Slovaški republiki ali ima na njenem ozemlju družinske, socialne ali poklicne vezi, ki lahko prispevajo k olajšanju njegove rehabilitacije med izvrševanjem kazni odvzema prostosti na tem ozemlju.

7 V skladu s členom 3(g) zakona št. 549/2011 je za namene tega zakona treba za „običajno prebivališče“ šteti stalno ali začasno prebivališče.

Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

8 Z odločbo Krajský soud v Ústi nad Labem (okrožno sodišče v Ustiju na Labi, Češka republika) z dne 10. novembra 2014, ki je bila potrjena z odločbo Vrchní soud v Praze (višje sodišče v Pragi, Češka republika) z dne 27. februarja 2015, je bila oseba YX, slovaška državljanka, obsojena na kazen zapora petih let zaradi davčnega kaznivega dejanja (v nadaljevanju: zadevna sodba).

9 Krajský súd v Trenčíne (okrožno sodišče v Trenčinu, Slovaška) je 16. oktobra 2017 od Krajský soud v Ústi nad Labem (okrožno sodišče v Ustiju na Labi) prejelo zadevno sodbo skupaj s potrdilom iz Priloge I k Okvirnemu sklepu 2008/909.

10 Krajský súd v Trenčíne (okrožno sodišče v Trenčinu) je z odločbo z dne 6. decembra 2017 zadevno sodbo priznalo.

11 Oseba YX je zoper to odločbo vložila pritožbo pri predložitvenem sodišču, to je Najvyšší súd Slovenskej republiky (vrhovno sodišče Slovaške republike). V utemeljitev pritožbe navaja, da od leta 2015 živi v Češki republiki, o čemer bi lahko predložila dokaz, če bi bila obveščena o postopku pred Krajský súd v Trenčíne (okrožno sodišče v Trenčinu), tako da kraj njenega običajnega prebivališča ne bi bil določen na ozemlju Slovaške republike.

12 Predložitveno sodišče navaja, da je iz registra prebivalstva Slovaške republike razvidno, da ima oseba YX od 22. oktobra 1986 stalno prebivališče prijavljeno na ozemlju te države članice. Navaja tudi, da je v skladu z upoštevnimi določbami nacionalnega prava stalno prebivališče ali začasno prebivališče slovaškega državljana na ozemlju Slovaške republike zgolj indikativne narave in ni pogojeno z okoliščino, da ta državljan tam dejansko prebiva ali da ga nanj vežejo družinske, socialne, poklicne ali druge vezi. Tako se odločba iz druge države članice, s katero se izreče kazen odvzema prostosti, na Slovaškem lahko prizna in izvrši, če ima obsojeni slovaški državljan, tudi če dejansko ne prebiva na slovaškem ozemlju, na njem formalno svoje stalno ali začasno prebivališče.

13 V teh okoliščinah je Najvyšší súd Slovenskej republiky (vrhovno sodišče Slovaške republike) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:

„1. Ali je treba člen 4(1)(a) [Okvirnega sklepa 2008/909] razlagati tako, da so v njem določena merila izpolnjena le, če ima obsojena oseba v državi članici, katere državljanka je, družinske, socialne, poklicne ali druge vezi, ob upoštevanju katerih je mogoče utemeljeno domnevati, da lahko izvršitev kazni v tej državi omogoča lažjo socialno rehabilitacijo, in da ta člen torej nasprotuje določbi nacionalnega prava, kakršen je člen 4(1)(a) zakona št. 549/2011, ki v takih primerih omogoča priznanje in izvršitev sodbe samo na podlagi običajnega prebivališča, kot je formalno prijavljeno v državi izvršiteljici, ne da bi se upoštevalo, ali ima obsojena oseba v navedeni državi dejanske vezi, ki bi ji lahko omogočile boljšo socialno rehabilitacijo?

2. Če je odgovor na prejšnje vprašanje pritrdilen, ali je treba člen 4(2) [Okvirnega sklepa 2008/909] razlagati tako, da mora pristojni organ države izdajateljice tudi v primeru iz člena 4(1)(a) [tega] okvirnega sklepa, preden pošlje sodbo in potrdilo, preveriti, ali bo izvršitev kazni v državi izvršiteljici primerna z vidika lažje socialne rehabilitacije obsojene osebe, in da mora [navedeni organ] poleg tega navesti pridobljene informacije v delu (d), točka 4, potrdila, zlasti če obsojena oseba v mnenju, ki ga izrazi skladno s členom 6(3) [navedenega] okvirnega sklepa, navede, da ima dejanske družinske, socialne ali poklicne vezi v državi izdajateljici?

3. Če je odgovor na prvo vprašanje pritrdilen, ali je treba člen 9(1)(b) [Okvirnega sklepa 2008/909] razlagati tako, da obstaja razlog za zavrnitev priznanja in izvršitve sodbe, tudi če v primeru iz člena 4(1)(a) [tega] okvirnega sklepa, kljub posvetovanju iz odstavka 3 navedene določbe in

morebitnim drugim potrebnim informacijam, ni dokazan obstoj družinskih, socialnih, poklicnih ali drugih vezi, na podlagi katerih bi bilo mogoče utemeljeno domnevati, da bo izvršitev kazni v državi izvršiteljici lahko olajšala socialno rehabilitacijo obsojene osebe?“

Razvoj dogodkov po vložitvi predloga za sprejetje predhodne odločbe

14 Predložitveno sodišče in češka vlada sta z dopisoma z dne 4. junija 2019 Sodišče obvestila, da je Krajský soud v Ústi nad Labem (okrožno sodišče v Ustiju na Labi) umaknilo svoj predlog za priznanje zadevne sodbe. Češka vlada je Sodišče prav tako obvestila, da je bila odrejena izvršitev kazenske sankcije v Češki republiki in da oseba YX od 4. marca 2019 prestaja zaporno kazen v tej državi članici.

15 Poleg tega je predložitveno sodišče sporočilo, da ne želi umakniti svojega predloga za sprejetje predhodne odločbe, ker bi bila sodba Sodišča, ki bo izrečena v obravnavani zadevi, lahko upoštevna za odločitev v drugi zadevi, v kateri pred njim poteka postopek.

16 Ob upoštevanju teh informacij je Sodišče z dopisom z dne 11. junija 2019 predložitveno sodišče zaprosilo, naj na eni strani potrdi, ali še vedno odloča o sporu, v okviru katerega je vložilo predlog za sprejetje predhodne odločbe, in naj na drugi strani navede, ali ga želi ohraniti.

17 Predložitveno sodišče je z dopisom z dne 27. junija 2019, ki je v sodno tajništvo Sodišča prispel 4. julija 2019, Sodišče obvestilo, da je postopek, zaradi katerega je vložilo predlog za sprejetje predhodne odločbe, prekinjen, dokler Sodišče ne izreče sodbe. Predložitveno sodišče je tudi potrdilo, da ne umika tega predloga za sprejetje predhodne odločbe, ker „bo sodba, ki bo izrečena, pomembna za odločitev, ki bo sprejeta v drugi zadevi, ki mu je bila predložena, ki vključuje enake pravne in dejanske elemente ter v kateri je bil postopek prekinjen […], dokler Sodišče ne izreče sodbe v obravnavani zadevi“.

Predlog za sprejetje predhodne odločbe

18 V skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča je postopek, uveden s členom 267 PDEU, instrument sodelovanja med Sodiščem in nacionalnimi sodišči, s katerim prvo zagotavlja drugim razlago prava Unije, ki jo potrebujejo za rešitev spora, ki ga obravnavajo (sklep z dne 10. januarja 2019, Mahmood in drugi, C-169/18, EU:C:2019:5, točka 21 in navedena sodna praksa).

19 Iz besedila in sistematike člena 267 PDEU tako izhaja, da se s postopkom predhodnega odločanja zahteva, da pred nacionalnimi sodišči dejansko poteka spor, v okviru katerega se od teh sodišč zahteva, da izdajo odločbo, v kateri bo mogoče upoštevati sodbo, izdano v postopku predhodnega odločanja (glej zlasti sklepa z dne 22. oktobra 2012, Šujetová, C-252/11, neobjavljen, EU:C:2012:653, točka 14, in z dne 3. marca 2016, Euro Bank, C-537/15, neobjavljen, EU:C:2016:143, točka 32).

20 Razlog za obstoj predloga za sprejetje predhodne odločbe namreč ni oblikovanje posvetovalnih mnenj o splošnih ali hipotetičnih vprašanjih, temveč dejanska potreba po dejanski rešitvi spora (glej zlasti sklepa z dne 22. oktobra 2012, Šujetová, C-252/11, neobjavljen, EU:C:2012:653, točka 15, in z dne 3. marca 2016, Euro Bank, C-537/15, neobjavljen, EU:C:2016:143, točka 33).

21 V obravnavanem primeru je iz predloga za sprejetje predhodne odločbe razvidno, da se spor o glavni stvari nanaša na odločbo Krajský súd v Trenčíne (okrožno sodišče v Trenčinu), s katero je bila zadevna sodba, ki mu jo je skupaj s potrdilom iz Priloge I k Okvirnemu sklepu 2008/909 posredovalo Krajský soud v Ústi nad Labem (okrožno sodišče v Ustiju na Labi), priznana in razglašena za izvršljivo na slovaškem ozemlju.

22 V zvezi s tem je treba spomniti, da v skladu s členom 13 Okvirnega sklepa 2008/909 po umiku potrdila iz Priloge I k temu sklepu država članica izvršiteljica ne izvrši kazenske sankcije.

23 Iz dopisov, poslanih Sodišču 4. in 27. junija 2019, pa je razvidno, da je Krajský soud v Ústi nad Labem (okrožno sodišče v Ustiju na Labi) umaknilo svoj predlog za priznanje zadevne sodbe in da se kazenska sankcija, izrečena osebi YX, od 4. marca 2019 izvršuje v državi članici izdajateljici.

24 Torej je treba ugotoviti, da je zaradi tega umika zadeva v postopku v glavni stvari postala brezpredmetna.

25 Iz tega sledi, da so vprašanja za predhodno odločanje odtlej hipotetična in da pogoji, ki Sodišču omogočajo nadaljevanje postopka predhodnega odločanja, niso več izpolnjeni.

26 V teh okoliščinah je treba postopek glede tega predloga za sprejetje predhodne odločbe ustaviti.

27 Ta ugotovitev ne posega v možnost ali – glede na okoliščine – obveznost, da predložitveno sodišče Sodišču predloži nov predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, če se mu taka odločba zdi nujna za rešitev spora, o katerem odloča in v okviru katerega se po njegovem mnenju postavljajo enaka vprašanja glede razlage prava Unije.

Stroški

28 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (četrti senat) sklenilo:

Postopek glede predloga za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložilo Najvyšší súd Slovenskej republiky (vrhovno sodišče Slovaške republike) z odločbo z dne 29. maja 2018, se ustavi.

Podpisi